

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Az adó

Debrecen, május 8.

Hönnét, hönnét nem, de egyszerre csak elkiáltotta magát valaki, hogy: a pénzügyminiszter az adóterheket emelni akarja és most minden kintorna azt a nótát muzsikálja már ebben az országban, hogy: vigyázat, adóemelés következik.

Az adó mindig igen alkalmas ellenzéki fegyver volt, mert hiszen az ellenzék nem kér adót a választóktól, a kormánynak azonban kérni kell az adófizetést, sőt követelni kell, sőt még exekutort is küldeni kell a tisztelt választó hajlékába.

Adó nélkül azonban semmiféle országot sem lehet kormányozni és ennél fogva hiába népszerűtlen az adókirovás, azzal mégis foglalkozni kell.

Azok, akik az eseményeket tárgyilagosan tudják megítélni, látják, hogy a pénzügyminiszter adóemelést nem követelt, hanem igenis követeli azt, hogy az ismert adókirovási törvények szerint igazságosan járjanak el azok, akikre ez a komoly és fontos funkció hárul.

Kétségtelen, hogy a közterhek igen magasak már. Hiszen minden drágább lett. A tisztviselők fizetését az egész vonalon felemelte az állam és a dologi szükségletekért is többet kell fizetnie, mint ezelőtt tíz esztendővel kellett. Az adó azonban tíz esztendő óta nem emelkedett. Ami emelkedést tapasztalhatunk, azt csak természetes emelkedésnek lehet tekinteni. Ha a jövő-

delmem ezelőtt tíz évvel csak 3000 korona volt, ma pedig már 6000 korona, akkor természetesen, hogy ma több adót fizetek, mint tíz évvel ezelőtt.

Lehet, hogy tíz évvel ezelőtt könnyebben megéltem a 3000 koronából mint ma a 6000 koronából és hogy most a magasabb adó terhesebb nekem, mint volt a kisebb adótétel; de ennek igazán nem oka a pénzügyminiszter, aki éppen új adótörvények kodifikálásával foglalkozik és a progresszivitás elvét szeretné megvalósítani.

Mindenütt a világon az adóemelést gondolatával foglalkoznak a pénzügyminiszterek, csak éppen a magyar pénzügyminiszter nem gondol új adók rendszeresítésére vagy adóemelésre, — mert ez a mi viszonyaink között most nemcsak azért lehetetlen, mert a politikai pártok között elkésredett tülekedés folyik, hanem azért is, mert a kedvezőtlen közgazdasági viszonyok sehol akkora rombolást nem vittek véghez, mint Magyarországon.

Nem csoda tehát, ha a parlamenti ellenzék még a pénzügyi költségvetésnél sem merete felvenni a kritika jogát, — hiszen ki sem tudta volna találni, hogy mit kifogásoljon a pénzügyminiszter politikájában.

Ez az oka annak, hogy előbb hirdették, hogy ők nem engedik meg az adóemelést „merényletet” utóbb pedig még sem mentek be a parlamentbe, azt adván ürügyül, — hogy hiszen ugyis mindegy, akármit mondanak, a többség csak leszavazza őket.

parancsolat egy általánosan ismert paragrafusát.

Nos, és az étkezést illetőleg ha az ember bemegy egy kávéházba s kér egy kávé, meglepetve tapasztalja, hogy a várt s odahaza megszokott tejeskávét helyett egy vizszerű, gyenge feketekávéval telt csészét tesznek eléje s mellé 2—3 kávéskanálnyi tejet, mely aztán az annyira gyöngye feketekávéval egész világosra festi.

Biz ez se nem tápláló, se nem jó. De hát hiába, a német ilyet iszik s nekünk is hozzá kell szoknunk.

Berlinben lehet drágán is enni, százakba kerülhet egy diner, de lehet olcsón és jót is.

Fizető pincér, a népszerű „four”, nincs Berlinben. Minden pincérnek megvan a maga néhány asztala, ahol kiszolgál s egyuttal a kiszolgált étel- s italemiékért a pénzt is fölveszi, jobb, gyorsabb, kényelmesebb úgy a vendégre, mint a pincérre nézve is. A vendég gyorsabban, pontosabban kapja a kártyát s a pincérek között is egyformán oszlik meg a borralaló, mely Németországban általában a számla 10 százalékát teszi. Ennyit adnak, sem többet, sem kevesebbet s a pincér is teljesen meg van elégedve. Ugy itt az éttermekben, mint a kávéházban, üzletekben, a fodrászoknál stb. többnyire számlát nyújtanak át, — igen mérsékeltet — pl. borotválkozás 50 pfénning — mit az ember a kasszájánál lefizet s rendben van a dolog.

Mulatóhely természetesen rengeteg van. Igen érdekes speciálitása Berlinnek a jégpárlata, grandiózus, meglepő jelmezes előadásai-

Nem igaz, hogy mindegy akármit mondanak, mert a pénzügyminiszter politikája számokból áll és a számokról nem lehet akármit mondani. A kétszer kettő, nem politikai, hanem matematikai tétel, ezt meghamisítani képtelenség. Ha tehát lett volna mondanivalójuk, valami igazságuk, akkor azt a pénzügyminiszteri tárca vitájában érvényesíthették volna. Ha valahol, hát itt, a pénzügyi költségvetésnél van szükség a kritikára, a számok felett gyakorolt bírálatot nem lehet azzal elodázni, hogy szigorúak a házsabályok. Ez jó volt kibuvónak; de nem lehet jó politikának, még taktikának sem.

Ha érezte volna, hogy van kritikai anyag a hatalmában, gondolkodás nélkül csapkodná még most is az asztalokat; ha csak botrányokat szimatolt volna is, — akkor nem mulasztotta volna el, hogy a pénzügyi kormányt kellemetlenkedjék. De nem volt semmi és az a körülmény, hogy az ellenzék előbb arra készült, hogy részt vesz a vitában és utóbb úgy határozott, hogy mégis csak otthon marad, fényes kritika volt a pénzügyi kormány politikájáról, — az ország ebben megnyugodhatik, a pénzügyminiszter pedig ezt a legsebbe sikernek tekintheti.

= A főrendiház ülése. Fővárosi tudósítónk jelenti: A főrendiház bizottságai e hó 18-án, a főrendiház maga 22-én tart ülést, amelyen a képviselőház által letárgyalt javaslatokat fogják tárgyalni.

Utazás Debreczenből Afrikába

Írja: Debreczeni Gyula.

I.

Debreczentől Berlinig nem sok feljegyezni valója van annak, aki Afrikáig meg sem akar állani. Ezt az utleírásomat tehát Berlinnél kezdem meg.

Berlinről mindennél szebben beszél egy Beadecker. Én inkább csak azt említem föl, ami nem igen áll a Beadeckerben s mégis érdeklő, különösen a magyarokat. Hogy mi ez? Hisz magunk között vagyunk, emondhatom bátran. A nők, ugyebár, s az evés. Mindenekelőtt azt óhajtom megcáfolni, hogy a német nőknek nagy a lábuk. Dehogya is nagy, kérem. Nem mondom, találni köztük, de hisz, uram bocsá, ilyesmire a magyar nők között is előfordul. Régen nem láttam olyan fess, elegáns, parányi kis lábú nőt, mint pl. a berlini Friedrich-strassén, vagy az Unter den Lindenen sétálni s mily bájosak, mily közlékenyek! Határozottan nem jó dolog sokat sétálgatni Berlinben, ha csak a szívet be nem biztosítja az ember előre. A német nők általában nagyon jó háziasszonyok, praktikus gazdasszonyok s ami a fő, gondos, körültekintő feleségek, kik óvják, dédelgetik s minden jóval körülveszik férjüket s — ami érdekes jelenség — mindennek dacára egyáltalán nem csinálnak nagy lelkiismereti kérdést abból, hogy néha-néha egy-egy nekik szimpatikus férfiismerőssel meg ne szegjék a tiz-

val. Ezt csak meg kell nézni, mert toll arra kevés, vázolni azt, amit itten lát az ember. A professzionátus korcsolya-mesterek s mesternők lehetetlenséggel határos mutatványait.

No de menjünk tovább, s szálljunk be a Hamburgba menő vonatba.

Ah! ez már más, a német vasutak nem olyanok, mint a mieink, itten nem fogunk mint préselt heringek összeszorulni. A kocsik belsője föl van osztva kényelmes számított ülőhelyekre. Minden utas beszálláskor kap egy cédulát, mely ülőhelyének számát viseli. Lehet most már föl is állani, a folyosón sétálgatni, nem kell félnünk, hogy valaki ezalatt szépen elfoglalja a helyünket. Nem, ez nem történhetik meg.

Általában ami a rendet, tisztaságot illeti, abban a németek első helyen állanak.

Nem mulaszthatom már el, hogy föl ne említssem — közbeszurólag — Pégoudot, a nagy francia repülőt, aki éppen itt tartózkodásom alatt mutatta be itt bámulatos, szédítő mutatványait, előbb egyedül, majd egy nő utassal, szinte egy álló helyből szökött föl a magasba, s forgott-pergett mint az orsó, majd fölfordított géppel, fejfel lefele röpködött a levegőben. Bizony általában a berlini repülőtér s a repülők száma messze-messze felülmúlja a mi rákosi repülőtérünket. A hangárok száza állanak ottan, s minden délután telve a levegő berregő gépekkel. Egyszer itt, egyszer ott bukkan föl a város fölött egy-egy repülőgép, egy-egy Parsifall, vagy Hansa kormányozható léghajó. A berlini nép már nem is nézi, megszokta, akár az autót.

A köztisztaság Debreczen város utcáin

A belügyminiszteri kiküldött vizsgálata

Általános örömmel fogadta mindenki azt a gondolatot, hogy a város a köztisztaság kérdésének intézését kiveszi a magánvállalatok kezéből s városi vállalat hatáskörébe fogja utalni. Mégis az első időkben igen sok panaszhang emelkedett a városi Köztisztasági Vállalat működése ellen s különösen a beruházási költségek nagysága és az ellen hangzott el kifogás, hogy az utcákon a tisztasági állapot javulása nem volt észrevehető.

Tavaly azonban már a vállalat — bár azok a munkák, amelyek jövedelmet biztosítanak a vállalatnak, még nem tartoztak a vállalat ügykörébe — mégis 10,000 korona tiszta hasznót tudott kimutatni és az utcák tisztasága ellen elhangzott panaszok is mind ritkábban emelkedtek. Azóta az állapotok javultak: a köztisztasági vállalat intézősége, a felügyelő bizottság és a vállalat igazgatója, *Kövendy Domokos* munkássága folytán sikerült elérni, hogy az utcák és terek a burkolat gyatra volta mellett eléggé tiszták.

Ennek adott kifejezést most a belügyminiszter közegészségügyi szakközege, kit Debreczen utcái és terei tisztaságának megvizsgálására küldött ki a belügyminiszter. E szakemberek eljárásáról *Tüdős Kálmán dr.* főorvos és *Rostás István* főkapitány tettek jelentést ma a köztisztasági vállalat felügyelő bizottsági ülésén.

A belügyminiszterium egészségügyi osztályának kiküldötte napokon át kocsin járta be Debreczen utcáit és tereit s azoknak vizsgálata után csodálkozását fejezte ki, hogy az utcák tisztasága ellen panaszok hangzottak el s az utcák és terek tisztasági állapota fölött teljes meglepedését fejezte ki.

A felügyelő bizottság e jelentés alapján szintén meglepedését fejezte ki *Kövendy Domokos* vállalati igazgató működése és törekvése fölött.

Ezután a köztisztasági vállalati pénztárosi állásra ejtették meg a jelölést. Beérkezett összesen 15 pályázat, ötöt azonban a pályázók kvalifikációjának hiánya miatt nem lehetett figyelembe venni, ezért csak tíz pályázat között ejtette meg a jelölést a felügyelő bizottság. Megválasztásra ajánlja a legkiválóbb pá-

Ami Hamburgot illeti, ez már messze elmarad Berlintonól. Mindamelllett vannak gyönyörű részletei, hatalmas tava a város közepén, parkjai, terei. Az ó-város, na arról jobb talán nem is beszélni, a régi, az ősi Hamburg, 1 m. 20 cm. széles s 5—6 emeletnyi magas utcáival, düledező házaival, sötét, piszkos sikátoráival, s rengeteg fekete-macskaival. Igaz, hogy már mindenütt bontják őket lefelé.

Igen érdekes jelenség Hamburgban, hogy a világ mindenféle nációját megtalálja itt az ember. Az utca szinte tarkállik a különféle színű emberektől. A magyartól a szudáni négerig, az angoltól a kínaiig, itt mind gyűlekeznek, jön, megy, beszél, hadonászik. S az élelmes hamburgi szellem ki is veszi ebből a saját hasznát.

Minden kávéházban ott vannak készen a világ minden nemzetiségének zászlai. Ha egy magyar-társaság jön be, hozzák a piros-fehérvörös zászlót s állítják föl az asztalon. Ugyanígy a többi nemzetiséggel is. El lehet képzelni, hogy tarkállik a kávéház esténként a sok zászlótól, a sokféle vendégtől, s a zene is egyszer magyar, egyszer francia, olasz, spanyol, néger, japán, stb. stb. nótát huz. S hogy lelkesezik ilyenkor az illető honfi!

Jaj, de még messze vagyunk Afrikától, jó lesz már ha szedjük a sátorfát s tovább állunk egy házzal. Váltunk meg a jegyet a „General” afrikai hajóra, s hogy kényelmesen utazzunk mindenesetre I-ső osztályu jegyet váltunk. Ülünk be egy autóba s Isten nevében indulunk kifelé a kikötőbe.

Ég veled biztos szárazföld, bizzuk most magunkat s életünket a hatalmas óceán szélső hullámaira.

lyázók közül az alábbi sorrendben a következőket: első helyen *Medgyaszay Ilonát*, második helyen *Kökényesi Katalint*, harmadik helyen *Edvi Illés Ilonkát*.

Végül a bemutatott hulladék-összeszedő és gyűjtő kézikösi típusok közül elfogadta a legalkalmasabbnak látszó formát, amelyből többet meg fognak rendelni.

A testvérgyilkos főhadnagy

A leobeni tragédia háttere

A leobeni szörnyű dráma okairól újabb, igen érdekes adatokat jelent nekünk az alábbi következő bécsi távirat:

Menz Frigyes főhadnagy megismerkedett Grácban egy ezredes fiatal szép leányával és szerelmes lett belé. De sem a főhadnagynak, sem a leánynak nem volt pénze a kaucióra és így az ezredes is, a főhadnagy rokonai is ellenezték a szerelmek egybekeletését. Am a főhadnagy nem tudott szerelméről lemondani és abban a házban vett lakást, ahol az ezredes is lakott. Ettől kezdve igen vigyáztak a lányra s a főhadnagy nem is tudott találkozni imádottjával. Mikor újra meg újra megkérte a kezét, az ezredes azt mondta neki, hogy teremtésen előbb existenciát magának s aztán próbálkozzék újra.

Menz Frigyes ki akart lépni a hadseregéből és minden elképzelhető állást elfogadott volna, hogy megházasodhassék. De rokonait fölháborította a terv, megvonták tőle anyagi támogatásukat és az ezredorvos kivitte, hogy *Menz Frigyes* kérvényét, amelyben a hadseregéből való elbocsátását kéri, *ne terjessék föl*. Ettől kezdve a főhadnagy halálos ellenségének tekintette ezredorvos bátyját. Teljes extázisában, melyet még csak növeltek anyagi zavarai, megfogamzott agyában a szörnyű terv, hogy boszút áll bátyján, életének megrotonóján.

De mielőtt tervét végrehajtotta, mintegy két héttel ezelőtt Bécsbe jött, végigjárta mind a hivatalokat, még a hadügyminiszteriumot is s mindenütt tanácsot kért, hogyan teremtethetne magának olyan existenciát, amire meg nősülhessen. Elmondta szerelmi regényét több tisztársának is, akiket régebben ismert. Ezek felvilágosították fiatal barátjukat, akinek még semmi élettapasztalata nem volt, hogy nehezen fog megfelelő állást találni.

Mentet ez a fölvilágosítás nagyon kiábrándította, mert ő azt képzelte, hogy mint volt katona, könnyűszerrel fog állást kapni a városi tüzoltóságnál vagy a rendőrségnél. — Már e bécsi látogatása alkalmával is nagyon izgatott volt, ha bátyjára, az ezredorvosra terelődött a beszéd.

— Ha ezután is nehézségeket gördít elmém a bátyám, *igazán nem tudom, mit csináljak velem!* — fakadt ki egy ízben elkeseredésében.

Tisztársai és ismerősi azt mondták, hogy *Menz* nagyon kedves, szeretetreméltó fiatalember és kétségtelemelek tartják, hogy pillanatnyi elmezavarában követte el a tettét.

A képviselőház munkarendje. A képviselőház ma rövid formális ülést tartott. Szász Károly alelnök bejelentette, hogy a Ghyllányi Sándor báró megválasztása óta eltelt a 30 nap, mandátumát sem támadták meg és így ő végleg igazolt képviselőnek jelentendő ki. Ezután Hegedűs Lóránt terjesztette elő a pénzügyi bizottság jelentését a felhatalmazási javaslatról, Beöthy László a fővárosi államrendőrség telkének megvételeire vonatkozó jelentést, Nemes Zsigmond az igazságügyi bizottság jelentését a bírósági szervezeti javaslatra vonatkozólag és Pirker János kisebb javaslatokat. Ezzel az ülés véget is ért. A következő ülést május 14-én, csütörtökön tüzték ki és ennek napirendjén a következő javaslatok szerepelnek: az appropráció, a zárszámadás, a vizsábályozási és talajjavítási, a záloglevelek adómentességére vonatkozó, a rendőrségi telekre és Woracziczky grófságának törvénybe iktatására vonatkozó javaslatok.

Életbelép az új katonai büntető perrendtartás

A hadügyi albizottság ülése

A delegáció hadügyi albizottsága ma folytatta a hadügyi költségvetés tárgyalását, amelynek során *Krobotin* hadügyminiszter az elhangzott felszólalások egyikére kijelentette, hogy az új katonai büntető perrendtartás ez év július 1-én fog életbe lépni.

Az ülés lefolyásáról fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Tallán Béla báró elnök megnyitván az ülést, az albizottság folytatta a hadügyi költségvetés tárgyalását.

A hadügyminiszter válasza.

Krobotin lovag hadügyminiszter válaszolt a felszólalásokra. A maga részéről szem előtt tartja a paritást és a monarchia két államának teljesítőképességét. A hadsereg fejlesztése iránt folyton növekednek az igények és ezek elől nem zárkozhatik el, de hangsúlyozza, hogy a delegáció által megállapított kereteket figyelembe kívánja venni. Az erődítésekre vonatkozólag megjegyzi, hogy nem lehet támadó jelleget tulajdonítani annak, ha most bármely határon várerődítési munkálatokat kezd a hadsereg vezetésége. Azokra a kérdésekre, amelyeket *Chorin Ferenc* delegátus és herceg *Windischgraetz* az új formációkra vonatkozólag hozza intézett, készséggel szolgál felvilágosítással, de kéri, hogy e nyilatkozatát bizalmasnak tekintsek. *Windischgraetz* herceg beszédére válaszulva kijelenti, hogy a hadvezetőség nem politizál. Ami a katonatisztek fizetését illeti, csak természetes, hogy amennyiben a monarchia gazdasági ereje megengedi, az állam civil tisztviselőinek fizetésemelésével arányosan a katonatisztekét is emelni kell. Tiszti hiány tényleg van, de nem olyan nagy mértékben, mint azt a nyilvánosság előtt feltüntetik. Sokkal nagyobb baj az altiszti hiány. Ezután bizalmas fölvilágosításokat adott a hadügyminiszter zárt ülésben.

A magyar kormány befolyása a hadügyekre.

Tisza István gróf miniszterelnök szintén válaszolt *Windischgraetz* herceg beszédére, aki kifogásolta, hogy a hadügyi költségvetést zárt minisztertanácsban tárgyalják és hogy az esetleges nézeteltérések a hadügyminiszter követeléseit és a többi felelős tényezők álláspontja között elvonatnak az alkotmányos tényezők beleszólása elől. Sok mindenre el volt készülve, csak arra nem, hogy egy magyar delegátus kifogásolni fogja, hogy a magyar kormánynak beleszólása van ezekben a kérdésekben.

Windischgraetz Lajos herceg félreértett szavait magyarázza meg. Távol áll tőle, hogy a magyar kormány jogos ingerenciáját a hadügyi költségvetésben kétségbevonja, de rá kell mutatnia arra a helyzetre, hogy a minisztertanácsban azok a tényezők vitatták meg a véderő szükségleteit, akik előtt nem egy ízben pártpolitikai szempontok voltak mértékadók a monarchia léte érdekében.

Tisza István gróf miniszterelnök nem tudja, hogyan képzel *Windischgraetz*, hogy a magyar kormány ingerenciát gyakoroljon, ha nem úgy hogy részt vesz a hadügyi szükségletek megállapításában és a döntő határok megszabásában. Elismeri a hadügyminiszter kompetenciáját minden kérdésben, de arról van szó, hogy mit kíván Magyarország védképessége és a monarchia érdeke és azoknak a hazafiaknak a szempontjai, akik Magyarország kormányát felelőség mellett vezetik. Nézete szerint nem felel meg a monarchia érdekeinek, hogy azokat a véleménykülönbségeket, amelyek bizonyos kérdéseknél, bizonyos kiadások részleteire vonatkozólag egyes felelős tényezők között felmerültek, a nyilvánosság elé hozzák. Hogy a hadsereg fejlesztésére mi fokozottabb gondot fordítunk, annak az az oka, hogy ezt

hosszabb időn át elhanyagolták, amiért a felelősség legkevésbé sem terheli őt.

Hadik János gróf: Lukácsot, aki az obstrukciót szította!

Tisza István gróf miniszterelnök: Ő maga részéről már 1902-ben és 1904-ben mindent elkövetett, hogy az ujonclétszám felemelése elé akadályt ne gördítsenek és azóta céltudatosan mindig a hadsereg fejlesztését tartja szem előtt. Hangsúlyozza, hogy ez a fejlesztés ne legyen lázas, ne keltsen nervozitást, mert ezzel nem erősségünket, hanem gyengeségünket mutatnánk ki. (Általános helyeslés.)

Windischgrätz herceg rövid felszólalása után az 1914—1915. évi költségvetést elfogadták.

Ezután a miniszteri válaszok tárgyalására tértek át, amelyeket elfogadtak.

Krobatin lovag hadügyminiszter a felszólalások tárgyalása kapcsán kijelenti, hogy az új katonai perrendtartás 1914. július 1-én lép életbe.

Délután négy órakor folytatták a tanácskozásokat.

Darvai Fülöp a tisztikar helyzetéről beszélt.

Fogarassi Tamássy Árpád altábornagy a hadügyminiszter nevében köszönetet mond a tpsasztalt jóakarattért.

Okolicsányi László, **Papp Géza** báró, **Miklós Ödön** és **Hegedüs Lóránt** dr. felszólalása után elfogadta az albizottság a javaslatokat, majd a jegyzőkönyveket nyomban hitelesítették.

A magyar ipar a hadseregszállításokban.

Kabós Ferenc ismerteti az ipari szállításokra vonatkozóan az ipari albizottság jelentését.

Chorin Ferenc hozzájárul az előadó javaslatához, hogy a határozat a jövőre is fenntartassék. A zárszámdaás szerint úgy áll a dolog, hogy a Magyarországon elköltött 116 millióból Magyarország megkapta a maga kvótáját. Másrészt áll a dolog a tengerészetnél, ahol a 131 millió ipari megrendelésből a külföldi megrendelések levonása után Magyarország csak 29.4 százalék erejéig részesedett.

A hajdudorogi püspök a bombamerénylet áldozatairól

Miklóssy István körlevele

Miklóssy István hajdudorogi görög katolikus püspök most adta ki ezidei első számú körlevelét, amelyben megemlékszik a debreceni bombamerényletről s annak vértanúit meleg szavakkal parentálja el. A körlevélnek erre vonatkozó része így hangzik:

— Folyó évi február hó 23-án gyilkos merénylet, bombarobbanás zaja rázkódtatta meg Debrecen városát s egyúttal az egész magyar társadalmat. E gonosz tett, amely személyemben a görög katolikus magyarság nemrég épült védvára a hajdudorogi egyházmegye s ekként a magyar nemzeti eszme ellen irányult, három első tisztviselőnek: nemrég épült védvára, a hajdudorogi egyházmegyei főtanfelügyelőnek, **Slepkovszky** János püspöki titkárnak és **Csatth** Sándor dr. egyházmegyei ügyésznek életét oltotta ki. Arra kérem Nagytisztelendőségeket, hogy e nemeslelkű áldozatok emlékét kegyelettel őrizték, e kegyeletet hűvek szívében is ápolják és tartásuk fenn s a drága halottak lelki nyugalmáért, örök boldogságáért buzgón imádkozzanak.

Itt említjük meg, hogy **Miklóssy** püspök több napi tartózkodásra a fővárosba utazott. A püspök az új egyházmegye szervezésével kapcsolatos ügyek rendezése végett megbeszéléseket folytat a vallás- és közoktatásügyi

miniszterrel. — Távollétében a kormányzati ügyeket **Ruttkay** Gyula szabolcsi főesperes látja el.

Körforgalmi villamos

Megépitik a homokkerti közlekedő vonalat

Régen hangoztatott óhajlás az Debrecen polgárságának részéről általában, de különösen a népes *Homok-kert* lakossága részéről, hogy a Kossuth-utcai, úgynevezett Városháza—Közbágyóhid vonal a Homok-kerten át kiépíttessék s így egy *körforgalmi vasut* létesüljön.

Az előzetes tárgyalások során a *Debreceni Helyivásut* késznek nyilatkozott a vonal megépítésére s így a közgyűlés egy régebben kelt határozata az időpontot is fixírozta, amikor a villamos körforgalmi vonalnak készen kell lennie. Ez az időpont **1915. december hó 31.**, amely időpontra a vasutársaság már kötelezettséget is vállalt.

A homokkerti vonal kiépítésének két alternatív terve volt eddig szóban. Egyik az, hogy a vonal a *pályaudvartól indul ki, áthalad a vasuti hídon s a Homok-kerten át haladva, bekapcsolódik a Városháza—Vágóhídi vonalba*, amelynek a Piac-utcai vonalra már kapcsolói sinei vannak és így a körforgalmi vonal készen volna. A másik alternatíva, hogy a *Homokkerti-soron tehervágányt létesítenek a dohánygyárig*, ami által a ma meglévő vonalakról terelődnek le a teherforgalom. — Szó volt végül arról is, hogy a két alternatív terv egyesítésével valósítanák meg a villamos körvasutat.

A kérdés már a *kereskedelemlügyi miniszter előtt* is volt, aki egy most leküldött leiratában utasította Debrecen város tanácsát, hogy tárgyaljon a módzatok és részlet-kérdések felől a helyi vasut igazgatóságával, hogy az engedélyezés kapcsán fölmerülő kérdések tisztáztassanak.

A városi tanács a leirattal legutóbbi ülésén foglalkozott is és a tárgyalásra határnapul **junius hó 2-át tűzte ki**. A tárgyalásra, amelyen a Helyivásut igazgatóságát meghívták, Debrecen város részéről **Vargha** Elemér dr. tanácsnok elnökléte alatt **Magoss** György dr. főügyész, **Borsos** József h. főmérnököt, **Rostás** István főkapitányt és **Vass** Károly dr. jegyzőt küldte ki a tanács.

A nagyközönség, de különösen a mai már igen nagy népességű Homokkerti és környéke érdekében az volna a legkívánatosabb, ha az első alternatíva szerint a körvasutat a Homokkerten át tervezett vonalon lehetne létesíteni.

Bomba a jegyzőlakban

Az erdélyi magyar-román harc borzalmai

Gyulafehérvárról táviratozzák: A gyulafehérvári csendőrség szenzációs bűnügy szálaít nyomozta ki. Néhány héttel ezelőtt *dinamittal fölrobbantották Hosszu Teofil módosi jegyző házá*t. A jegyző súlyos sebeket szenvedett, a ház elpusztult és a tetteseknek egyidőre nyoma veszett. A csendőrségnek végre sikerült megtalálnia a merénylőket és ekkor szenzációs fordulata támadt a dinamitos merényletnek. Az egyik tettes, **Sztáry** Róbert módosi segédjegyző, **Böhm Gusztáv egykori földművelésügyi államtitkár veje**, a másik **Trifa** Vazul görög keleti lelkész, aki azonban, mikor le akarták tartóztatni, *felbőltötte magát*.

Fantasztikus, regénybe illő részletei vannak a módosi drámának. A hőse, **Sztáry** Gusztáv, valamikor előkelő fiatalember volt. Böhm Gusztáv leányát megszőktette hazulról s feleségül vette és azt hitte, hogy nagy jövő áll előtte. Ehelyett egyik csapás a másik után érte, a gyöngye ember ivásnak adta magát, elzüllött, amíg végül a módosi segédjegyzőség lett a karrierjéből. **Sztáry** a jegyzővel már hosszabb idő óta halálos ellenségeskedésben élt a falu papjával, **Trifa** Vazul görög keleti lelkészszel. A pápa minden követ

megmozgatott, hogy a jegyzőt kiturhassa állásából. Följelentette, kiprédikálta a szószékről, embereket bérelt föl, hogy megverjék, úgy, hogy **Hosszu** Teofil az utóbbi időben revolver nélkül már ki sem mert menni az utcára. Mikor az új segédjegyző a faluba érkezett, a ravasz pap hamarosan észrevette, hogy a gyöngye erkölcsi érzékű emberben kifülnő eszközre akadt. Hamarosan befolyása alá kerítette, s amikor azt is megígérte **Sztáry**ynak, hogy a jegyző halála után őt választatja meg annak az utódjává, nem volt nehéz rábírnia az elzüllött embert, hogy **Hosszu** Teofil tegyék el láb alól.

A falu közelében több kőbánya volt, ezekből szerzett **Sztáry** három dinamitpatront. — Azután felbéreltek egy *Marnaligán* Vazul nevű félkegyelmű juhászt, hogy ő hajtsa végre a merényletet. Néhány hét előtt egy estén a pápa magához hívatta **Marnaligánt**, bevettette a templomba, *az oltár előtt megáldotta* s elhitette vele, hogy *a románok istenének rendeléséből nagy földadatok várnak rá, neki kell elpusztítania a gaz magyar jegyzőt*. **Marnaligán** a templomból egyenesen a jegyzői lakhoz ment. Meggyújtotta a patronok kanocát, azután bevettte **Hosszu** Teofil hálószobájának az ablakát és bedobta a bombát. A következő pillanatban fölrobbant a dinamit. *A házból kő kövön nem maradt*. A szomszédos házak is mind megrepedtek s az egész faluban alig maradt ép ablak. Az összezsúrdult lakosság ásta ki a romok alól a jegyzőt, aki rettenetes állapotban volt. *Keze-lába eltörött, csupa nyílt seb volt a teste*. Esméletlenül vitték bérkocsin **Abrudbányára**, ahol napokig fekiúdt élet és halál között.

Marnaligán Vazult még ugyanaznap elfogták. Napokon át tagadt és csak a vizsgálóbíró bírta vallomásra. Akkor árulta el a cinkosait is s így került a börtönbe **Sztáry** Gusztáv. Védője, **Vizsoly** Manó dr. gyulafehérvári ügyvéd nyomban a letartóztatás után kérte az alkoholista segédjegyző elmeállapotának megfigyelését, amit a törvényszék el is rendelt.

Kossuth állapota változatlan

Tegnap óta nem vett magához táplálékot

Kossuth Ferenc az elmúlt éjszakát valamivel nyugodtabban töltötte, fájdalmai is enyhültek, de azért csak nagyon keveset bírt aludni. Tegnap óta a beteg még semmi táplálékot nem vett magához. Dél előtt fél tíz órakor megjelent a betegágnál **Müller** Kálmán báró dr. tanár, megvizsgálta **Kossuth** Ferencet és kijelentette, hogy a beteg állapota változatlanul súlyos. **Kossuth** teljes lehangolásban tölti a napot elsötétített szobájában. **Kossuth** Lajos Tódor többször is ott volt bátyja ágyánál, de nem beszélhetett vele.

A mai nap folyamán ismét rendkívül sokan érdeklődtek személyesen és telefon útján a beteg **Kossuth** Ferenc állapota iránt. Fent jártak: **Beöthy** Pál, a képviselőház elnöke, **Tóth** János, volt államtitkár és **Erret** János volt pécsi főispán; telefon útján érdeklődtek: **Tisza** István gróf miniszterelnök, **Harkányi** János báró, **Sándor** János, **Návay** Lajos és még igen sokan.

Kossuth most már tizenkét nap óta állandóan sötét szobában fekszik, mert szemidegei rendkívül érzékenyek és nem bírják el sem a nappali viláosságot, sem az éjszakai világítást.

Egy estilap tudósítója beszélgetett **Kossuth** Lajos Tódorral, aki a következőket mondotta:

— Báró **Müller** ma délelőtt meglátogatta bátyámat és a tanár ur jelentéséből kitűnik, hogy a beteg állapota, sajnos, továbbra is

sulyos. Adja Isten, hogy a következő napok jobbulást hozzanak.

— Meddig méltóztatik Budapesten maradni?

— Ez bizonytalan. Csak bátyám betegsége miatt jöttem Budapestre. Olvastam, hogy a lapok azt irták rólam, hogy én is beteg vagyok. Már akkor megírtam Pally titkár urnak, hogy semmi bajom sincs. Lényegtelen meghülés volt az egész. Kivánnám, hogy bátyám is olyan egészséges legyen, mint én vagyok. Több lap azt is irta rólam, hogy roskadozó aggastyán vagyok, de bizony nem érzem annak magamat, habár tul vagyok a hetvenen.

Délben Kossuth Ferenc kezelőorvosai koziliumot tartottak és este 7 órakor Müller Kálmán báró újból megvizsgálta a beteget.

Kossuth Ferenc állapota az éj folyamán súlyosbodott, láza egy fokkal emelkedett, nagy epehólyag-fájdalmi vannak. Müller Kálmán főorvos egész éjszaka mellette van.

A trónörökös köszönete Debreczen város üdvözetéért

Tisza István gróf leirata

Debreczen város törvényhatósági bizottságának ez évi január havi közgyűlésén Domahidy Elemér főispán lendületes szép beszédben, meleg hangon emlékezett meg Ferenc Ferdinánd trónörökös születésének ötvenedik évfordulójáról és indítványozta, hogy a közgyűlés tolmácsolja fölírat útján szerencsekívánatait a fenség előtt.

A közgyűlés ezt egyhangú lelkesedéssel el is határozta és a tanács nemsokára el is küldte a fölíratot, amelyben Debreczen hódolatát s üdvözetét fejezte ki.

Erre az üdvözlő fölíratra most Tisza István gróf miniszterelnök útján köszönetét fejezte ki a trónörökös. A miniszterelnöknek erre vonatkozó értesítése a következő:

Nagyságos Polgármester Ur!

Ö császári és királyi Fensége, Ferenc Ferdinánd főherceg ur őszinte örömmel vette a város tisztelt közönsége részéről születése 50. évfordulója alkalmából kifejezett hódolatos üdv- és szerencsekívánatokot és engem kegyesen megbízni méltóztatott, hogy ezen szerencsekívánatokért legmelegebb köszönetét tolmácsoljam.

Erről a város t. közönségét szíves tudomásul tisztelettel értesitem.

Budapest, 1914. április 27.

Tisza.

A miniszterelnöki leiratot tudomásul vétel végett a polgármester a legközelebbi közgyűlésnek bejelenti.

Nagy ellentétek a függetlenségi pártban

Kossuth Ferenc utóda Kossuth Lajos Tivadar lesz?

A függetlenségi pártban Apponyi Albert hívei ismeretes módon éles ellentétbe kerültek a Károlyi-irakkal. Az előbbieket ugyanis kabinet-kérdést csinálnak abból, hogy abban a szomorú esetben, ha Kossuth Ferenc meghal, Apponyi legyen a vezér és nem a fiatalabb Károlyi Mihály, ki rövid ideje vesz csak részt a függetlenségi mozgalmakban és oly érdemes politikai multtal, mint Apponyi, nem dicsekedhetik. És mert ehez elszántan ragaszkodnak, nem hajlandók a béke kedvéért sem levenni a vezérség kérdését a napirendről.

Most azonban oly új és meglepő momentum merült fel, amely ha sikerül, megoldja vele a vezérség kérdését. Apponyi hívei ugyanis puhatolództak Kossuth Lajos Tivadarnál, hogy bátyja halála esetén vállalná-e a vezérséget? Megbízható értesülésünk szerint Kossuth Lajos Tivadart mélyen meghatotta e kitüntető bizalom. A válasz elől, bátyjára való tekintetből, érthető gyöngédséggel kitért, de az érdeklődők arról győződtek meg, hogy ez esetben Kossuth Lajos Tivadar vállalná a párt vezérségét és ezért hajlandó lenne lakhelyét Milánóból Budapestre átteni.

A választójogi liga az ellenzék ellen.

Az utolsó évek során a radikális Választójogi Liga s a mögötte álló Reformklub állandóan együttműködött előbb a Justh-párttal, majd a szövetkezett ellenzékkel.

A liga radikális elemei természetesen a választójogi törvényvel nem tekintik megoldottnak és befejezettnek a problémát. sőt — nem hajlandók tovább is megelégedni a mérsékelt közös program hirdetésével, annál kevésbé, mert az ellenzék részéről nem tapasztalják azt a következetes és lelkes támogatást, amelyet hirdettek és vállaltak. Épp ezért a ligát országos politikai szervezetévé publikálják és a választáson a függetlenségi demokrácia és Andrássy-pártra való minden tekintet nélkül csak azokat a jelölteket támogatják, akik az általános, egyenlő és titkos választójogi feltétlen híveinek vallják magukat. A liga ezzel felbontja teljesen az ellenzékkel kötött paktumot és ellene is akcióba lép.

A pénzügyminiszter tanácskozása az ország gazdasági sorsáról.

Fővárosi tudósítónk jelenti: A parlament egyik kis termében, a pénzügyminiszter szobájában, tegnapelőtt titokzatos tanácskozás volt, amely nagy feltűnést keltett a képviselők között, de amelynek még résztvevőit sem tudták megállapítani.

A konferencia Teleszky János pénzügyminiszter elnöklése alatt folyt le, résztvettek benne Sándor János belügyminiszter, Széll Kálmán v. b. t. t., a Jelzálogbank kormányzója, Lánosz Leó v. b. t. t., a Kereskedelmi Bank lnöke, Ullmann Adolf főrend, a Jelzálogbank vezérigazgatója, Madarassy-Beck Gyula báró képviselő, a Jelzálogbank vezérigazgatója és Hegedüs Loránt képviselő, a Kereskedelmi Bank ügyvezető igazgatója. A tanácskozás hosszabb ideig tartott, tárgyról és határozatairól azonban semmi sem szivárgott ki, noha a képviselők is sorra faggatták a résztvevőket. A konferenciáról csak annyit sikerült megállapítani, hogy országos érdekű gazdasági kérdéssel függött össze, a többi részletek s a konferencia eredménye azonban eddig ismeretlenek.

Orosz kirándulás helyett párisi ut.

Politikai körökben napok óta beszélgetik, hogy a függetlenségi párti képviselők Pétervár helyett Párisba fognak utazni. A hírt, a melyet az ellenzéki lapok ma már sietnek „gazdátlan“-nak kijelenteni, mint a pétervári ut esetében, ezúttal is szélhíven terjesztik, de

együttal hangsúlyozzák, hogy ez az út, ha meg is történék, nem akar tüntetés lenni a hármasszövetség ellen, hanem csak kiinduló pontja kíván lenni annak az akciónak, amely a Magyarország és az entente-hatalmak közötti barátságos viszony megteremtését célozza, amely barátságos viszony megteremtését és fentartását Andrássy Gyula gróf és Apponyi Albert gróf is nemcsak szükségesnek tartja, de állandóan hangoztatja is. A párisi kirándulás tekintetében Károlyi Mihály gróf a leghatározottabban kitért minden nyilatkozat elől azzal, hogy amennyiben erre vonatkozólag valami közlést akar tenni, azt majd a delegáció külügyi albizottságában az expoé tárgyalásokon fogja megtenni.

A háziurak csalója

Letartóztattak egy notórius betörőt

Az elmúlt héten a debreceni háztulajdonosokat egy jól öltözött, 30 év körüli férfi kereste fel. Vízvezetési szerelők és vállalkozók megbízottjának adta ki magát s arra figyelmeztette a házigazdákat, hogy a lakásukba május hónapban okvetlenül be kell rendezni a vízvezeték, mert a városi tanács sulyos következmények terhe alatt eddig adott határidőt. A legtöbb helyen Szabó Károly néven mutatkozott be, előnyös ajánlatot tett a vízvezeték berendezés elkészítésére s mindjárt tervrajzot is készített. Az okésó árajánlatot egyes háztulajdonosok kedvezően fogadták s a vízvezeték munkálatok elkészítésével megbízták az állítólagos Szabó Károlyt.

A szerelők megbízták azután egy ivet iratott alá a házigazdákkal, akikről elismervény ellenében 60 80 100 korona között váltakozó összeget vett fel előlegképen. Az volt a megállapodás, hogy már a következő napon megkezdik a munkálatokat, a háztulajdonosok azonban hiába várták másnap, harmadnap, sőt negyednap a munkásokat, senki sem jelentkezett. Erre a vállalkozóknál érdeklődtek, ahol felvilágosításul azt a választ kapták, hogy ők senkinek sem adtak megbízást rendelések felvételére.

A háztulajdonosok látván, hogy szélhámoságnak estek áldozatul, panaszt emeltek a rendőrségen. Őt becsapott háztulajdonos tette meg a feljelentését. A rendőrség erélyes nyomozáshoz látott hozzá, de eredmény nélkül. Ma azután érdekes módon került kézre a csaló.

A debreceni büntető járásbírósg ötrendbeli csalás vétsége miatt hat heti fogházra ítélte az őszszel Ajtai Andor 29 éves bánffy-hunyadi gépész. Ez az Ajtai volt az, aki 1913. év telén többek társaságában tizenegy betörést követett el, amiért nyolc havi börtönnel sújtották. Ezt a büntetését kitöltötte, a járásbírósg ítéletét azonban nem lehetett rajta végrehajtani, mert a gépész folyton bujkált a hatóság elől. Körözést is bocsátottak ki ellene s a rendőrség emberei állandóan szemmel tartották Ajtai Nyil-utcai lakását. Ma reggel Imre János rendőrtizedes megtudta, hogy a gépész otthon tartózkodik. Bement a lakásba s letartóztatta Ajtai Andort, akit előállított a főkapitányság panaszfelvevő hivatalában. Ép-

APOLLO

MA SZOMBATON, VASÁRNAP ÉS HÉTFŐN
3, 5, 7 és 9 órakor

MOLNÁR FERENCZ PREMIERJE
AZ ARANYÁSÓ

Sláger szkeccs.

BÁRÓ PASQUIER

légi produkciói a rákosi repülőtéren.

A jubiláló

HEGEDÜS GYULA

és remek kíséző műsor.

Délután 3 órakor és 5 órakor félhelyárok.

Megnyílt a „Nagy“ Pensió!

Piac-utca 59. szám. (Steinfeld-palota.)

Teljesen új, minden kényelemmel ellátott

modern uri otthon.

Bentlakók és átutazók részére komfort berendezésű szobák teljes ellátással.

Ebéd és vacsora előfizetések. Ebéd-
idő 12-2-ig, vacsora idő 8-9 óráig.
!! Villany- és gázvilágítás !! Fürdők !!

Kitűnő konyha.

Mérsékelt árak.

TELEPHON : 11-64.

Érdeklődőket szívesen lát, valamint bővebb felvilágosítást ad „Nagy“ Pensió.

pen ebben az időben tett följelentést az állítólagos Szabó Károly ellen egy házigazda, aki, midőn meglátta a gépészt, meglepetve mondta:

— Ez az ember járt nálam!

A háztulajdonos azután elbeszélte, hogy a szélhámosnak jobb és balkezén egy-egy ujj hiányzik; ezt a testi fogyatkozást csakugyan konstatálták is rajta. A gépész fényképét felmutatták a többi háztulajdonosnak, majd szembesítették velük a gyanúsítottat, a kiblen ráismertek arra az emberre, aki náluk járt.

Ajtai Andor tagadta a terhére rótt büncselekményeket, a tanuk azonban ellene vallottak. A gépészt a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte s átkecsértette a járásbíró-sághoz, ahol előbb a hat heti fogházat töltetik ki vele, azután lefolytatják ellene újabb bünei miatt az eljárást.

HIREK

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban vasárnap, május hó 10-én prédikálni fognak: a Nagytemplomban Farkas János s.-lelkész, a Kistemplomban 9 órakor Jánosi Zoltán lelkész, 11 órakor Uray Sándor lelkész, a Kossuth-utcai templomban Dancsházy Sándor s.-lelkész, az Árpád-téri templomban Könyves-Tóth Kálmán lelkész, délután Tihanyi Kiss Sándor hittanhallgató, az ispotályi templomban Kovács János vallásoktató-lelkész, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a homokkerti imaházban Boér Károly vallásánár.

— **A király gyógyulása.** Bécsből táviratozzák: Schönbrunnból jelentik a „Neues Wiener Tagblatt“-nak, hogy a király a mai éjjelt jobban töltötte, mint az elmúlt éjszakát. Zavartalanul aludt és a köhögési inger, amely tegnap oly kellemetlenül jelentkezett, egész éjjel nem tért vissza. Frissen és az üdítő alvástól megerősödve, a szokásos korai időben kelt föl a király és dolgozószobájába ment. Kerzl dr. a reggeli vizsgálatnál megállapíthatta, hogy a légesőhurut tünetei mulóban vannak és a hurut oldódása tovább halad. Az érverés és a szív működés teljesen normális. A király napirendjében ma sem történt változás. Az uralkodó közérzése nagyon kedvező és kielégítő, étvágya is kitünő. — A „Neue Freie Presse“ jelentése a következőképen hangzik: A király a mai éjjelt jól töltötte, jobban, mint az előző éjjelt. Ha a szerdai éjjelt nem tekintjük, a király éjjeli nyugalma már napok óta teljesen kielégítő. A jobb felső tüdőlebens hurutja nem javult ugyan jelentősen, de láthatóan csökkent.

— **Nagy Gyula báró — honvédségi felügyelő.** Bécsből jelentik: Katonai körökben elterjedt hír szerint Hauer báró tábornagy, magyar honvédségi felügyelő legközelebb távozik állásából. Utóda Nagy Gyula báró vezérőrnagy debreceni állomásparancsnok, a 80. honvédség parancsnoka lesz.

— **Károlyi Mihály gróf balesete.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Károlyi Mihály gróf tegnap délelőtt sétalovaglás közben szerencsétlenül járt. A főthi kastélyához tartozó mezőn lovagolt s amikor egy korlátot ugratott át, lóva felbukott s Károlyi a ló fején keresztül arccal bukott a gyepré. A gróf eszméletét veszítve terült el a földön, azonban csakhamar talpra állott, újra lóra ült és hazalovagolt palotájába. A baleset alkalmával egy foga kitört és arcán horzsolást szenvedett. Délután a nyakát kezdett fájni, s oly heves fájdalmak voltak a jobb arcában és a nyakán, hogy a Pajor-szanatóriumban megvizsgáltatta magát, ahol izomrándulást konstataáltak nála és pihenést ajánlottak a grófnak.

— **Elhunyt író.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Kanizsai Ferenc, ismert író és hírlapíró, aki másfél év óta volt a lipótmizei tébolydában, ma meghalt. Az elhunyt felesége Romhányi Mária, aki a debreceni színháznak volt kiváló énekesnője, gyászolja.

— **Tennis-raketteket** szakszerűen javít és huroz Mentze Henrik Piac-u. 38. szám.

— **Gyermeknap hangverseny.** A Debreceni Patronage Egyesület gyermeknap rendező-bizottsága már összeállította a folyó hó 15-én, pénteken este 9 órakor a városi színházban rendezendő hangversenyének műsorát, mely igen nagyszabásúnak és fényesnek ígérkezik. A nagyváradi zenekar nyitja meg a hangversenyt, mely után két bájos gyermek Szávay Gyula kiváló költőnknek külön ez alkalomra írt gyermeknapra vonatkozó „Prológ“-ját adja elő, a városi dalegyület énekel, egyes ének-, szavaltat- és zeneszámokat pedig előkelő urileányok és urak töltenek be. Az est fénypontja Balázs Árpádnak, az országos híri zeneköltőnek részvétele, ki saját szerzésű dalait fogja, éppúgy mint Fráter Lőránd, a saját hegedű-kísérete mellett énekelni. A hangverseny részletes műsorát lapunk holnapi számában közölni fogjuk. Jegyek Antalffy József könyvkereskedésében (Szent-Anna-utca és Varga-utca sarok) már előre válthatók.

— **Wilson leánya férjhez ment.** Berlinből táviratozzák: A B. Z. am Mittagnak jelentik Washingtonból: Csütörtökön délelőtt volt Wilson elnök leányának, Eleanornak esküvője Mac Addoo pénzügyminiszterrel. A Fehérházban presbiteriánus szertartás szerint istentiszteletet tartottak, amely után végbe ment a házasságkötés. A menyasszony két huga volt a nyoszolyó-leány. Esküvő után szűk családi körben ebéd, majd fogadtatás következett.

— **A laktanyák építése.** A katonai vegyes-bizottság, amely a debreceni honvédlaktanyák építése ügyében végzi a tárgyalásokat, ma a tanácssteremben ülést tartott, délután pedig a helyszínen tartottak szemlét.

— **Debrecen sz. kir. város zeneiskolája** a saját helyiségében a középosztályú növendékei haladásának bemutatása végett, 1914. évi május hó 10-én, vasárnap este 8 órakor hangversenyt rendez, melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— **Ma ismét új kabaré-számokkal** lépnek fel a fővárosi művészek az Uránuszínház színpadán és teljesen új mozgókép műsor is kerül bemutatásra.

URANIA

Debrecen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója

EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

Csütörtöktől vasárnap estig
minden előadásban látható

VERNE GYULA
halhatatlan regénye filmen ::

GRANT KAPITÁNY

GYERMEKEI.

Csodás fantasztikus regény 7 részben.

A KOSSUTH-SZOBOR

leleplezése.

Football mérkőzés a nagyerdei sport-
téren május hó 6-án.

EGY DÉLUTÁN A SPORT-CLUBBAN

stb. helyi aktualitások, melyek kizárólag az URANIA részére a világhírű PATHÉ cég által készített MOZGÓKÉP FELVÉTELEK.

Előadások ma szombaton d. u. 3-tól 5-ig és 5-től 7-ig mérsékelttel leszállított helyárakkal ifjúsági előadások, 7 és 9 órakor rendes helyárak.

Ma szombaton
a Grant kapitány gyermekei
bemutatásával d. u. 3-tól 5-ig és 5-től 7-ig

ifjúsági előadások
mérsékelttel leszállított
helyárakkal.

— **A mexikói háború.** Newyorkból táviratozzák: Az „Associated Press“ egy jelentése szerint Mexicó-Cityben a felkelők repülőgépről bombát dobtak a városba. A bomba felrobbant és négy embert megölt, nyolcat pedig megsebesített. A küzdelem a városért még egyre tart. Az ostromlók előnyben vannak. Egy kimutatás szerint a szövetségi csapatok és a felkelők közt az eddigi harcokban a felkelők 5400 katonát elfogtak és sok hadiszert zsákmányoltak. Ezek az eredmények magyarázzák meg Caranza vonakodását a fegyverszünet megkötésétől.

Washingtonból táviratozzák: Az angol nagykövetséghez érkezett távirat szerint a mexikóiak megölték két angolt és egy amerikai, egy másik angolt és két amerikai pedig megakadályozták a menekülésben.

(-) **Kelet Népe.** Dr. Halmy Elemér magas színvonalu revüjének májusi értékes és gazdag tartalmából a következőket emeljük ki: Szerk.: Pro Oriente. — Attaché II.: A külügyi expozé bíráló. — Sasvári Ármán: Gazdasági Imperializmus. (Kilikia.) — Dr. Okkas André: Görög-Oszták-Magyar érdeklődés. — Törökországi levél. (A nagy kölcsön.) — Szerbiai levél. (A keleti vasutak ügye.) — S. A.: Keleti bibliográfia. — Gazda Károly: Az eugenikáról. — Dr. Czirbusz Géza: Tanárnevelés. — Mercator: Gazdaságpolitikai szemle. — A folyóirat szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, V., Lipótkörút 27. sz. alatt van.

— **A csendőrség új egyenruhája.** A magyar csendőrség egyenruhája legközelebb megváltozik. A közismert és nagy tekintélynek örvendő kakastollas kalap eltűnik s helyét a rézveretes magyar sisak foglalja el. A kalap nem tartós, szélben nagyon kellemetlen viselet, a sisak pedig jobban is védi a fejet esetleges ütés ellen. A sisak huzatot kap, hogy ne csillogjon és nyáron ne melegdjék fel annyira. A zubbony és köpönyeg csukaszürke lesz. A tisztek zubbonyukra és dalmányukra vállszinórt kapnak, mint a lovassági tisztek. Diszben ehhez erősítik a gombsortól odafutó bojtyszinórt. A tisztek egyenruhája hasonlítani fog a testőri uniformishoz.

— **„A Grant kapitány gyermekei“.** (Bemutató az Urániában.) Előkelő, díszes közönség előtt mutatták be tegnap Verne Gyula halhatatlan művét, a „Grant kapitány gyermekei“-t. A nagy francia író regényét mintha csak rászabták volna a mozira, annyira ki van domborítva a filmen minden szépsége és képzelete. Fantasztikus művekhez igen szűk volna bármely világhírű színpad, a kinematográfia számára pedig ebben a tekintetben nem létezik akadály. Ezért szép, csodásan szép „A Grant kapitány gyermekei“, mint mozi-darab. A jelen voltak a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak róla és köszönetet mondtak az igazgatóságnak, hogy ezt a gyönyörű filmet Debrecenbe hozta. Ma délután a „Grant kapitány gyermekei“ az ifjuságnak lesz bemutatva 2 előadásban és pedig 3-tól 5-ig és 5-től 7-ig mérsékelttel leszállított helyárakkal.

— **Mérnökök az Arany-Bika építkezésénél.** A Magyar Mérnök és Építész Egylet debreceni osztálya folyó hó 9-én délután 5 órakor megtekintti az „Arany-Bika“ nagyszabású építkezését. Az építkezés vezetősége nagy szeretettel fogadja a mérnököket és minden igyekezettel azon lesz, hogy a kirándulás kellemes, hasznos és tanulságos legyen. Az osztály ez alkalommal társasvacsorára gyűl össze a „Gambinus“-sörözőben. Ugyanez alkalommal a választmány is közgyűlést előkészítő ülést tart.

— **Megszöktetett urilány.** Berlinből táviratozzák: Egy előkelő saarbrückeni család feljelentést tett a rendőrségen, hogy 22 éves leánya, Besthorn Erzsébet március vége óta eltűnt. A feltűnően szép leány hazulról roknai látogatására utazott, de azóta nem tért vissza és rokonai sem tudnak róla semmit. Ugyanekkor eltűnt a leány apjának istálló mestere, és több jel arra mutat, hogy az istálló mester szöktette el a leányt. Az istálló mester ötvenéves magas ember, a leány szőke, kékszemű, angolul, franriául beszél és gyönyörűen zongorázik. Szülei detektívet küldtek leányuk felkutatására.

— **Leszurta a kedvesét.** Kovács Zsófia debreceni cselédleány Hajduhadházon megismerkedett Tóth Antal földmivessel. A legény és a leány között szerelmi viszony fejlődött. A múlt hónapban valami miatt összevesztek és Kovács Zsófia május elsején bejön Debrecenbe szolgálni. Tóth ma utána jött a leánynak s mikor rátalált, előrántotta zsebkését és szó nélkül a cseléd balkarjába döfte. Kovács Zsófiát a kórházba vitték, az elmenekült legényt pedig nyomozza a rendőrség. A leány állapota nem súlyos.

— **A szegényügyi bizottság ülése.** Debrecen város szegényügyi bizottsága ma délután ülést tartott, amelyen segélyezési ügyeket tárgyaltak.

— **Az őrnagy kilenc felesége.** Londonból táviratozzák: Fitzgerald Henry őrnagyról, aki a múlt héten agyonlőtte magát, folyton újabb és újabb adatok kerülnek nyilvánosságra. Levelezéséből megállapították, hogy kilenc hitese felesége van a világ minden részében. Megtalálták az asszonyok leveleit is. Valamennyien sürgették, hogy térjen vissza családi tűzhelyéhez, küldjön pénzt, a gyermekek már nagyon kíváncsiak rá stb. stb. Egyikben az angol külügyminisztérium is érdeklődött az őrnagy iránt. A külügyminisztériumot ugyanis értesítették, hogy Fitzgerald, aki lordnak és hercegnek adta ki magát, egy német vagy osztrák (?) főhercegnő fejét csavarta el s már azon a ponton volt, hogy eljegyzi. A külügyminisztérium intervenciójára azután elmaradt az eljegyzés és az őrnagy ur ismét alacsonyabb rangú hölgyek után vette magát.

— **A Kossuth-szobor teleplezési-ünnepélyét** fényesen sikerült mozgóképekben mutatja be mai műsorában az Uránus-színház, melyet a Pathé-féle világ-cég legjobb operatőre készített. A film szerepel más helyi aktualitás is, mely az nap történt Debrecenben.

!! A bécsi, londoni és párisi kiállításokon aranyéremmel és oklevéllel tüntették ki !!

FÁY-arckrém :
-szappan és
-poudert : :
miniregjobb arckrémű szer, melynek használatától minden szeplő és májfolt három nap alatt eltűnik
Ára 1-1 korona.

Kapható a készítő

GRÓSZ NAGY FERENC

gyógyszerárban

Kossuth-utca 8. A színház mellett

URANUS

Korona-Passagó Telefon 3-28.

Szombaton — Vasárnap
május hó 9-én, 10-én

**ÚJ KABARÉSZÁMOK
ÚJ MOZGÓKÉP MŰSOR**

Előadások kezdete este 6 órakor.
Rendes helyárak.

— **Bankok fuzlója.** A Debreczeni Bank és Debreczen-Belvárosi Takarékpénztár a tegnapi napon fuzionáltak. Az egyesült új pénzügyi intézet a „Debreczeni Belvárosi Bank” nevet vette fel s egy millióra felemelt alapítókéval fog a piacon dolgozni. Az egyesülés a legteljesebb egyetértéssel, a két intézet egyidőben tartott közgyűlésének egyhangu határozatával ment végbe. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen az igazgatóság elnöke Szávay Gyula a Debreczeni Bank eddigi elnöke, alelnökeivé Nagy Jakab nagybirtokos és kereskedő, valamint dr. Strelinger György orvos választották meg. A mai gazdasági és pénzügyi helyzetben örömmel üdvözölhetjük a debreceni hitelpiac konszolidációjának ezt a jelét a megerősödött pénzügyi helyzetben.

— **Hanyagság egy fogyasztási adóhivatalnál.** Zágrából érkezett jelentés szerint a horvát főváros fogyasztási-adóhivatali személynézetének hanyagsága folytán Zágráb csupán az utolsó három évben kétszáz ezer koronával károsult. Megállapították, hogy a bor- és szeszital-kereskedők nem állottak megfelelő ellenőrzés alatt és kevesebb fogyasztási adót fizettek, mint amennyit kellett volna. Egy pálinkaegység évente 15,000 koronával károsult meg a város, mert a fogyasztási adóhivatal nem az előírt módon, hanem az abszolút alkoholtartalom alapján rója ki az adót, ami 65-75 százalék különbséget jelent. A kisüstös pálinkafőzőknél is körülbelül 10,000 korona a város vesztesége. A szakértők legalább évi 200,000 koronára becsülik azt az összeget, amelytől Zágráb a vágóhid hiányos ellenőrzése miatt elesett. A fogyasztási adó behajtása olyan emberekre van bízva, akik alig tudnak rendesen inni, a számlához pedig egyáltalában nem értenek. Holjác polgármester most az egész hivatalát újjászervezteti.

— **Radikális eszköz a részegség gyógyítására.** Az ivászat terén szép állapotok uralkodhatnak a történelmi nevezetességű Zentán, ahol egyik szerény hetilap a következő radikális eszközzel kívánja szolgálni az anti-alkoholista mozgalmat. Ott olvassuk a következőket: „Szerkesztői üzenet. Egyre többen járnak szerkesztőségünkben emberek és kérnek, hogy nevüket ne írjuk ki az újságba, hogy őket a rendőrség botrányos részegség miatt feljelentette. Felkérjük az illetőket, hogy ilyen kérésekkel ne alkalmatlankodjanak nekünk. Célunkul tüztük ki, hogy a részegeskedés egészség-, erkölcs- és vagyonrontó eredményei ellen küzdünk s ezen elvünkben folyik, hogy eljlesztésül mindenkinek a nevét kiírjuk, akit a csendőrség részegségen ér”. — A részegségen ért zentaiak között érthetően nagy a megrökönyödés a szigorú üzenet olvasására. S amennyire az embereknek az újságbakerüléstől való féltelme ismeretes, ez a kura valóban radikálisabbnak látszik az ékeszó agitációnál. Kérdés azonban, hogy az új sajtótörvény alkalmazói is az anti-alkoholista propaganda szempontjából ítélnek-e, ha a részegségen ért magyarok perbe fogják az újságot.

— **Fényesen sikerült mozgóképekben mutatja be az Uránia mozgó-színház a Kossuth-szobor teleplezési ünnepély minden pillanatát,** egy football-mérkőzést a gyverdei sport-téren és egy délutáni jelenetet a Sport-Clubban. A mozgóképeket a világhírű Pathé-gyár készítette.

— **Elfogott szerb szökevény.** Tegnap délután a vágóhidnál posztoló rendőr egy rongyos ruházatu férfit szőlített meg igazolás céljából. Az illető nem tudott magyarul, ezért a rendőr bekísérte a főkapitányságra, ahol megállapították, hogy az előállított Mile Miliusznak hívják s Szerbiából szökött meg, állítólag a katonáskodás elől. Minthogy belügyminiszteri rendelet szigorúan meghagyta a hatóságoknak, hogy idegen alattvalókat, akikről alaposan feltételezhető a kémkedés, az ország területéről ki kell utasítani, a rendőrség Mile Miliuszt ma eltoloncolta Szerbiába.

— **Keresek öt éves kisleányom mellé egy jobb házból való német vagy magyar leányt,** aki gyermekkel jól tud foglalkozni és a házi teendőket is jártas. Jó bánásmódban részesül. Cim a kiadóhivatalban.

— **Halálos bucsuzkodás.** Máramarosszigetről jelenti tudósítónk: Véres kocsmai tragédia játszódott le szombaton a krácsfalvai községi bormérésben. Fodorucz Mihály nap-számost fegyvergyakorlatra hívták be katonáék. A súlyos eset előtt a legény illendőképen elbucszott minden hozzátartozójától s aztán betért a község korcsmájába, hogy legjobb pajtásával, Argyelán Juonnal annak rendje és módja szerint egy kis bufelejtőt vegyenek magukhoz. Délután 1 órától 6 óráig ittak fölük telhető lelkiismeretességgel, míg nem a két elváhatlan cimora elérkezett az eszméletlenség határáig. Ezt a korcsmáros is észrevette s amikor a legények ismételen pálinkát kértek, a korcsmáros a törvényre való hivatkozással megtagadta fölük az italt. Fodorucz, aki már féligmeddig vitéz katonának érezte magát, felháborodva kikelt a korcsmáros szikkéblésére ellen s az épen jelenlevő bírőhoz fordult, hogy az eszközöljön ki számukra még egy kevés pálinkát. A bírő azonban nem állott kötelnek s felszólította a községi baktort, hogy karhatalommal távolítsa el a duhaj részeket. Ebből aztán dulakodás támadt és Argyelán kirántotta a bicskáját. A dolog ilyen veszedelmes fordulata azonban már Fodorucznak sem tetszett. Védelmébe vette a bírót s szigoruan rászólt a pajtására:

— De már a bírót nem engedem.

Argyelán dühe most Fodorucz ellen fordult. Nekirohant és kétszer a mellébe mártotta kését. A második szúrás halálos volt s a legény élettelenül rogyott a padlóra. Az előjáróság a gyilkos legényt őrizetbe vette s az esetet bejelentette a máramarosszigeti kir. törvényszéken.

— **Halálozások.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban ma a következő halálozásokat jelentették be: Czára Tógyer gör. kath. 85 éves, Sallai István ref. 58 éves, Sós András ref. 16 hónapos, Nemetzki György gör. kath. 45 éves.

— **Costümök és Francia-ruhák** remek választékban eredeti modellek Halmágyi női divatruházában.

— **Zugó tapsvihar** hangzik fel a kabaré-művészek minden számánál az Uránus-színházban.

— **Elegáns kalap,** nyakkendő és fehérnemű újdonságok kaphatók Frank Testvérek-nél, a vármegyeháza mellett.

— **Angol tennis-rakettek,** lapdák és teljes tennis-felszerelésekből a legnagyobb választék Mentze Henriknél, Piac-u. 38. szám.

Dr. Szöllős Dezső
ügyvéd irodáját
Piacz-utca 59. szám alá
(Steinfeld-házba) helyezte át.

Steckenpferd-

Illomtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Totschen a Elbe.

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szeplő ellen való elismert hatású szappan a bőr és szépség gondozásában való felláthatatlanságáért. **Eszenyi elismeréssel!** Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Úgyeljen nyomtatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 80 fillérért kapható gyógyszerárban, drogériákban, illatszertárakban stb. Hasonlóképpen kitűnő Bergmann Manera Illomkrémje (70 fillér egy tubus). Kötő szer női kezek gondozására.

**A
NÉPTAKARÉKPÉNZTÁR**
MINT SZÖVETKEZET

intézeti helyiségét

KIRÁLY-UTCA 4. SZÁM ALÁ
(II. emelet) helyezte át.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Az elfogadó vezetékneve. Fővárosi tudósítónk jelenti: P. Ferenc sőtömester egy váltóperben azzal védekezett, hogy nem lehet elfogadottnak tekinteni a váltót, mert csak a vezetéknevét írta rá. A törvényszék ezt a kifogást nem fogadta el és megállapította, hogy a váltó érvényességéhez nem szükséges a keresztnév aláírása is, „amennyiben a keresztnév hiánya legfeljebb az elfogadó személye iránt hagy fenn kétséget, ami csupán a sommás végzés kifogására szolgálhat okul, az aláírás valóságának perrendszerű bizonyítása esetén azonban az ilyen hiányos aláírás alapján is megállapítható a váltókötelezettség”.

Gulliver

A prima kaucsuk cipősarok
kaucsuk sarkok királya

számkivül olcsó, mert kaucsukból készült.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde	
Magyar hitel	794.-
Osztrák hitel	608.50
4 százalékos koronajáradék	80.61
Allamvasút	69.-
Jelzálogbank	401.60
Rimamurányi	885.25
Salgótarjáni	892.-
Közúti vasút	650.-

Magánleaszámítolást kamattal	
Bécs 3 7/10%	
Berlin 2 3/4%	
London 1 13/16%	

Budapesti gabonátőzsde	
Strasser és Könyig debreceni bizományos távirati jelentése.	
Búza 1914. április	18.21
„ májusra	12.04
„ októberre	9.68
Rozs áprilisra	8.20
„ októberre	7.19
Zab áprilisra	7.34
„ októberre	
Tengeri 1914. évi máj. jul.	
Készára lanya.	

Üzemnagyonbítás folytán

nyomással:

- 1000 szines jóminőségű boríték K 3.60
- 1000 finom fehér boríték „ 6.-
- 1000 félvízletli levélpapír „ 7.-
- 1000 szines levelező-lap „ 5.20

Egyéb nyomtatvány is elegáns, modern kivitelben, hasonló olcsó árak mellett

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, PIACZ-UTCA 49.

Valódi brünni szövetek

az 1914. évi tavaszi és nyári idényre

Egy szelvény 3. 10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág, és mellény) elegendő, csak

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20. — K-ert, szintúgy fehérszövetet, turistalódat, selyemkarnit, női kosztüm szöveteit stb. gyári áron kívül, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségüket közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Orsági válszettek. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen irise árban

!! Kartelen kívül !! MEZŐ ÁRMIN

építési, deszka és cserépkereskedése Wesselényi-tér 6. szám alatt. (Berta-gözmalom.) — Kolarit-fedőlemez kizárólagos egyed. árusítása. — Kartelen kívül, tehát olcsó árak. Mindenkinék saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezzze be.

Működik,
használgatják

köhögés,

rekedtség, katarrhus, elnyálkásodás, görcs és szemárhurut ellen

KAISER-féle Mell-Karamellákat

3 fenyővel.

6050 közs. Ig bizonyítvány orvostól és magánorvostól biztositják a sikert.

Rendkívül jó ízű és kellemes EONBOM.

Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 60 fillér. Kapható:

Mihalovits J., Grósz Nagy Ferenc, Dr. Szélfényi Árpád, Kubek Sándor, Muraközy László, Harsányi Lajos, Kőczian Dezső Kováts L. Nándor, Szentmiklósi Tóth Béla, Aranyi S. Árpád, Reichard Sándor, Sághy Ferenc, Bartáry Imre gyógyszerészeknél, Józsa és Jóna és Központi drogeriákban. — Ujhéretón Trón Gyulánál. — Erőmhálfalván Mátrai Ákosnál. — Derecskén Benkő Sándornál.

MEGHIVÓ

Az Első Debreczeni Gőzenkorkaggyár részvénytársaságnak

1914. évi május hó 17-én d. e. 11 órakor saját helyiségében megtartandó

közgyűlésre

a tisztelt részvényeseket van szerencsénk meghívni.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés az 1913-iki számadási évről és ezzel kapcsolatban a zárszámadás, mérleg és veszteség-nyereség kimutatás betérjesztése.
2. Felügyelő-bizottság jelentése.
3. Határozathozatal az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény tárgyában.
4. Négy kilépő igazgatósági tag helyének betöltése 3 évre.
5. Indítványok.

Debreczen, 1914. évi április 30-án.

Az igazgatóság.

Figyelmeztetés: Az alapszabályok 13. §-a értelmében a részvények 5 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál, vagy a Debreczeni Hitelbank r.-t.-nál letendőek.

MÉRLEG-SZÁMLA. I. Vagyon: Gyárépület 108598.85 K. Berendezés 145000.— K. Adósk 59284.03 K. Arukészlet 80986.77 K. Pénzkészlet 870.44 K. Atmeneti tételek 5450.— K. Veszteség 72105.01 K. Összesen 472295.10 K. — **II. Teher:** Részvénytulke 150000.— K. Elfogadványok 322200.— K. Atmeneti tétel 95.10 K. Összesen 472295.10 K.

VESZTESÉG - NYERESÉG - SZÁMLA. I. Veszteség: Gyártási, szerzési és üzleti költségek 32966.78 K. Biztosítás 1338.42 K. Adók és illetékek 508.39 K. Kamatok 16819.27 K. Leírások: Alapítási költségek 4000.— K. Könyv és nyomtatvány 1454.38 K. Berendezésből 15868.15 K. Követelésekből 17080.35 K. 1912. évi veszteség 66387.92 K. Összesen 156423.66 K. **II. Nyereség:** Nyereség áru-számlán 84318.65 K. Veszteség 72105.01 K. Összesen 156423.66 K.

Mack' féle
KAISER-BORAX

Előkelő Toaletszer
Százezer családban használatban, finomítja és szépíti a bőrt, megvédelmezi minden időjárás ellen. Csak valódi piros kartonban á 15.30 és 75 fillér. Kaiser-Borax-Szappan 80 fillér. Tola-Szappan 40 fillér.
GOTTLIEB VOITH, WIEN III/1
Mindenhol kapható.

„SCHICK“
DIVATHÁZ
TAVASZI UJDONSÁGAI

KOSZTÜMÖK
FELÖLTÖK
PONGYOLÁK
BLUZOK és
LEÁNYKARUHA KÜLÖNLEGES-
SÉGEK
GYERMEKRUHA K MÉRTÉK
SZERINT IZLESESEN KÉ-
SZÜLNEK

Szántó „Schick“ divatházában
PIAC-UTCA 34. SZÁM :: A FŐPOSTA MELLETT.

Ragyogó fehér a fehérenemű
— egy 1/2 órai főzés után —

persil
önmüködő
mosószerrel

Jótállás mellett ártalmatlan! Chor nélkül!
Kefelés nélkül! — — Dörgölés nélkül!

„PERSIL“ megkíméli a fehéreneműt, azt kazánban főzve fehér lesz, mintha a napsugarak a szabadban fehéritették volna. — — Gyár:
GOTTLIEB VOITH, WIEN, III/1.

Mindenütt kapható!

**MEGHODÍTOTTUK
A VILÁGOT!**

UNDERWOOD
LÁTHATÓ IRÁSU
TÍROGÉP

GEREKEN BÉLA ANDRÁSSY-UT I.

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szög 50 fillér, azon túl minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 L.

Vastag betűből szedett minden szó 10 fillér. Apróhirdetésekre előre fizetendő. u.

Vidékről

apróhirdetéseket legcélszerűbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén előír. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Jelleges leveleket csakis kell igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

Apróhirdetésre telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

Kiadóhivatalunkban a jelleges levelek délelőtt 10-12 óráig adatnak ki. 706

A Debreceni Független Ujság telefon számai:
Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Levelezés

Jelleges levélnél a hirdetés száma is kérietik.

Nagyváradról levél van. I never forget you cimem.

Pénzt kölcsönöz magánzó 5% mellett tisztességes embereknek 5 évi részletfizetésre (ingatlanra is). KRÖLL K. Berlin 29., poste restante.

Különléte

Poloskairtatás NÁNÁSSY ISTVÁN
legsikeresebben végzi a Mav. vasutak poloska és féregirtója. Kérem 849. számú telefonon felhívni. Évi kezelést és megvizsgálásokat is végez. Levélbeli megrendeléseket kérem. Fa-zekas Mihály-utca 4 és Postakert Gyár-utca 6.

Hölgyeim!
Egyszeri próba meggyőzi, hogy szeplőt, májoltót, pattanást, vimmedit, minden bőrruhaságot az országghírű ártalmatlan Matild-arcfenécs, krém és szappan okvetlen elmulasztja. Ha nem, árát minden kibeszélés nélkül visszaadom. Semmi rizikó, próbálja meg. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogeriában.
Főraktárak: Jóna és Jóna és Tóth Béla utóda Kubek Tisza-palota. 2736

KÖLCSÖN

sorsjegyekre, értékpapírokra és 1-rendű vidéki takarékpénztári részvényekre
Konvertált jelzálogra 140 K
Hatal sorsjegyre . . . 90
Oszk. vörös kereszt s.j. 40
Olasz vörös kereszt s.j. 33
Erzsébet sorsjegyre . . . 7
Jóna sorsjegyre . . . 20
Bazilika sorsjegyre . . . 20
Magy. vörös kereszt s.j. 22
A kölcsön apró részletekben törleszhető. Ha sorsjegyei bárhon zalogban vannak, úgy a letétj. gy. beküldése ellenében a kölcsönt a fenti összegre fölemeljük. Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltjuk és rájuk fenti kölcsönt adjuk.
A Debreczeni Közzalag Kölcsönintézet Részv. Társ. bankosztálya SIMONFFY-UTCA 13. SZÁM. Telefon 298. Alapítási év 1878.

Adás-vétel

Eladó jó karban levő tornyos vaskonyha. Pacsirta-u. 47. sz. a.

Zöld lucerna ölenként a köntösgátnál kapható. Ifj. Csengeri Ignác, Hatvan-utca.

Lakás

Kiadó azonnal 3 szobás kerti lakás mellékkeliségekkel, árnyas parkkal, konyhakerttel a Széchenyi-kertben. Nyaralásra kiválóan alkalmas. Bővebbet Fémipari szakiskola.

Nagyerdei körút 4. alatt két szoba butorozva vagy butor nélkül kiadó. Ertekezhetni Piac-utca 47, hol egy butorozott szoba szintén kiadó.

Széchenyi-utca 5. számú házban teljesen átrenovált udvari lakás: 2 szoba, 1 cabinet, 1 konyha mellékkeliségekkel kiadó.

Állás

Épületfaterkedés vezetésében, vállalkozás, ácsipar, stben, valamint a szakmába vágó összes irodai teendőkben mérlegképesen jártas szakember állást keres. Jellege: „Faterkedő” a lap kiadóhivatalába.

Könyvelő

magyar, német levelező — szerény igényekkel — fővárosban levő állását változtatni óhajta. Szíves megkeresések „Mérlegképes” jellegre a lap kiadóhivatalába kéretnek.

Könyvelői állás-csere.

A fővárosban nagy gyári részvénytársaságnál levő állásomat elcserélném a városban levő hasonló állással. Reflektálók tudassák címüket állásuk minőségének leírásával. Discretió biztosítva. Esetleg segédkönyvelői állással is cserélek. Jellege: „Fővárosi könyvelő” a lap kiadóhivatalába.

Könyvelő

perfekt, mérlegképes azonnali belépésre felvétetik. Csakis írásbeli ajánlatok fogadtnak el. — Szóbeli felvilágosítás nem nyujtatik. Eddigi működés megjelölendő. Ajánlatok kiadóhivatalunkba intézendők.

Üzlet

SZINTARTÓS és tűkérfinyes linoleum padló-lakkok kaphatók a Denisch-üzletben.

SZEGEDI PAPRIKA-különlegességek óriási raktára LINDENFELD J. JENŐ fűszer- és gyarmat-áru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Bikszádi és Margit viz friss töltésű kapható Félégházy Jánosnál.

LŐRINCZ ENDRE

kir. bírósági végrehajtó
:: lakását és irodáját ::
Füvészkert-utca 11. sz.
alá helyezte át.

Soha többé az életben!

Egy jutalom mindenkinek, ki keres és talál! A kép megfelelő részére jutalmat tűzünk ki. Mindenki, ki a hadnagyot találja vagy felülleszi, egy úri vagy női órát kap 25 korona értékben, vagy kívánatra 20 koronát készpénzben. Feltétel hogy minden beküldött megrendelést küld a kitűnő „Diana” utánzat aranyláncra és ezért 1 K 66 f.-t bélyegeken csatol. A megjelölések beérkezése után a jutalmak elosztása megtörténik. Minden küldemény címezendő:
SCHMIDT FR.
óra házának
Frágába, Weinberge 554.

DEBRECZENI BUTORKÉSZÍTŐ

ASZTALOSOK SZÖVETKEZETÉNEK

BUTORRAKTÁRA

Debreczen, Plac-utca 26-28. sz.

Az új városi bérház fényesen berendezett szuterénhelyiségeiben.

Minden izlésnek megfelelő butorok!
Szolid árak!
Kedvező fizetési feltételek!
TELEFON: 968.

HELIKAL Premier

Egyedüli képviselő
Molnár Testvérek cégnél, Debreczen.

PALMA

az elasztikus cipősarok

figyelje meg TARTÓSSÁGÁT

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

CZÉG
DEBRECZEN,
Kistemplombazár

Ajánlja a tavaszi idényre érkezett
::: ujdonságait. :::

Női costum kelmék, Szalmák, Crepe és ramageokban
! Nagy választék! ! Olcsó árak!

ESKA

A koncentráció kötéskarikás Es-ka kerékpárunk által cca. 40% erőkihajtást megtakarít.
A legfontosabb ujdonság! Egyedüli árusítás:
Molnár Testvérek Debreczen.

ARANYÉREM WIEN 1912.

Ideggyöngye férfiak

egészségük helyreállítását előmozdíthatják, ha

Evaton-tablettákat

használnak. Kérje az orvosi vélemények gyűjteményét.
Próba K 4-20, fél doboz K 10,-, egész doboz K 18,- utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. Cím:
ST. MARKUS-APOTHEKE
FABRIK PHARM. SPEZIALPRÄPARATE
WIEN, III., HAUPTSTRASSE 130.
Raktárak: Török József Budapest, VI., Király-utca 12, Hunnia-gyógyszertár Budapest, VII., Erzsébet-körút 56.

3800. bolgár.

100 évnél idősebb!
E balkán nép keménysége és ezen magas életkornak teljes erőben való elérése titka: a — — —

„YOGHURT.”

Ez egy tejből készülő, rendkívül táperejű étel, mely a szervezetre csodálatos erősítő és gyógyító hatással van; nagyon egyszerű a készítmény módja, amellyel roppant olcsó, mert házilag előállítható úszta tejből. — Irjon azonnal egy levelezőlapot BAUMANN tojgárdasága, Nagyszobon 5 címre és ingyen kapja meg a „A YOGHURT jelentősége mint táp- és gyógyászati” című füzetet. — Azonkívül kap 5 phiola „Baumann-féle YOGHURT-ferment”-et (elegendő 5 liter Yoghurt előállítására) és utasítást a bolgár Yoghurt készítéséhez, ha 1 K 60 fillért is beküld bélyegeken vagy postautalvánnyal.